

**OPETUSHALLITUKSEN
TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA
VUOSILLE 2016–2019**

4.11.2014

Dno 5/201/2014

Sisältö

1. JOHDANTO.....	3
2. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET.....	3
3. YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET JA KEHITTÄMISEN PAINOPISTEET	5
3.1. Oppimisen ja oppimistulosten parantuminen.....	5
3.2. Osaamisen uudistuminen.....	5
3.3. Koulutuksella kestävään hyvinvointiin.....	6
3.4. Johtamisen kehittäminen	6
4. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS JA TÄRKEIMMÄT SUUNNITELMAT	7
4.1. Normatiivinen ohjaus	7
4.2. Koulutuspoliittisesti merkittävä ohjelmahanketoiminta	8
4.3. Seuranta- ja tietopalvelu	9
4.4. Asiakasperusteinen viranomaistoiminta.....	9

1. JOHDANTO

Opetushallituksen tehtävänä on lain mukaan:

- vastata toimialaansa kuuluvan koulutuksen kehittämisestä
- edistää koulutuksen tuloksellisuutta sekä seurata koulutuksen järjestämistä
- huolehtia sille erikseen säädetyistä tai määrätyistä tehtävistä.

Opetushallituksen tulee edistää elinikäistä oppimista, opetuksen ja koulutuksen korkealaatuisuutta ja tehokasta järjestämistä, opetukselle ja koulutukselle säädettyjen sekä valtioneuvoston ja opetus- ja kulttuuriministeriön asettamien koulutuspoliittisten tavoitteiden saavuttamista.

Opetushallitukselle annettuja lakisääteisiä tehtäviä ovat mm. perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmasta, ammatillisen koulutuksen tutkintojen perusteista ja ammattitavan hankkimistavasta riippumattomien näyttötutkintojen perusteista päättäminen. Lisäksi Opetushallitus vastaa mm. tutkintotoimikuntien asettamisesta ja niille annettavista määräyksistä, opiskelijavalintarekisterien ylläpidosta, yhteishaun valtakunnallisesta toteuttamisesta sekä opiskelijaksi ottamiseen liittyvästä yleisestä tiedottamisesta, ohjauksesta ja neuvonnasta. Opetushallitus vastaa myös valtion oppilaitosten tulosohjauksesta ja valvonnasta. Opetushallituksella on myös mm. valtionhallinnon ja yleisten kielitutkintojen, auktorisoidun kääntäjän tutkinnon perusteisiin ja toimeenpanoon sekä valvontaan ja ulkomailla suoritettujen korkeakoulututkintojen ja toisessa EU/ETA-maassa hankitun ammattipätevyyden tunnustamiseen liittyviä lakisääteisiä tehtäviä.

Suunnitelmakaudella uusina tehtävinä Opetushallitukselle tuovat varhaiskasvatuksen kehittämiseen, ohjaukseen ja seurantaan liittyvät tehtävät.

2. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Opetustoimen toimintaympäristön muutoksia ja kehitysnäkymiä on selvitetty monissa yhteyksissä viime vuosina. Esitetyt arviot perustuvat hallitusohjelman, koulutuksen ja tutkimuksen vuosien 2011-2016 kehittämissuunnitelman, opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan strategian sekä opetus- ja kulttuuriministeriön tulevaisuuskatsauksen yhteydessä esitettyihin näkemyksiin. Vuonna 2015 käytävien eduskuntavaalien jälkeen toimintaympäristöön vaikuttavat uusi hallitusohjelma sekä sen jälkeen toteutuva uusi kehittämissuunnitelma.

Opetushallitus varautuu toiminnassaan myös meneillään oleviin suuriin koulutuspoliittisiin uudistuksiin, kuten koulutuksen järjestäjäverkon uudistamiseen, rahoituslain uudistamiseen ja näyttötutkintojärjestelmän uudistamiseen.

Toimintaympäristöön vaikuttavat muutokset perustuvat julkisen talouden kestävyysvajeeseen, väestön ikärakenteen muutokseen, nuorten syrjäytymisen mahdolliseen lisääntymiseen, työmarkkinoiden toimialarakenteen muutoksiin sekä teknologisen kehityksen ja väestönkasvun aiheuttamaan alueelliseen eriytymiseen. Nämä edellyttävät koulutuksen tavoitteiden ja sisältöjen uudistamista sekä muutoksia valtakunnalliseen mitoittamiseen ja alueelliseen kohdentumiseen sekä asettavat vaatimuksia kehittää koulutuksen tehokkuutta, vaikuttavuutta ja osuvuutta. Tasa-arvoisten koulutusmahdollisuuksien ja korkean osaamistason turvaaminen korostuvat entisestään koulutusta kehitettäessä.

Polarisaatiokehitys näkyy työelämän edellyttämän työvoiman kysynnässä ja osaamisessa. Työelämän sekä muun yhteiskunnassa toimimisen osaamisvaatimukset muuttuvat ja kasvavat yhä nopeammin. Toimialarakenteen on muuttumassa yhä palveluvaltaisemmaksi. Suorittavan työn määrä vähenee ja monet työtehtävät muuttuvat yhä korkeampaa osaamistasoa edellyttävän asiantuntijuuden suuntaan. Tämä muutos edellyttää myös koulutusjärjestelmältä laaja-alaisemman sivistyksen ja monipuolisempien työelämätaitojen tarjoamista. Laaja-alaisen ammattiosaamisen ohella tarvitaan vahvaa ja syvällistä alakohtaista ammattitaitoa sekä

akateemista osaamista. Kansainvälistyminen ja monikulttuurinen työyhteisö edellyttää myös uudenlaisia vuorovaikutustaitoja.

Koulutuksen on vastattava muuttuviin osaamisvaatimuksiin edistämällä elinikäistä oppimista, yhteiskunnassa toimimisen, työskentelyn, vuorovaikutuksen, ilmaisun, vastuullisuuden ja käytännön taitoja. Oppijoiden on yhä korostuneemmin tunnettava oikeutensa, velvollisuutensa ja vastuunsa itsestään sekä ympäröivästä yhteiskunnastaan.

Hallituksen julkisen talouden suunnitelman mukaisesti julkisen talouden kestävyysvaje on noin 3 % Bkt:stä, mikä merkitsee vuoden 2015 tasolla noin 4,5 miljardin euron lisävelanottoa valtion menojen hoitamiseksi. Väestön ikääntyminen edellyttää työllisyysasteen nostamista ja työurien pidentämistä. Samalla nuorten koulutukseen pääsyä ja läpäisyä tulee tehostaa ja turvata aikuisväestön koulutusmahdollisuudet. Myös väestörakenteen alueellinen muutos lisää koulutuksen kysyntää erityisesti kasvukeskuksissa. Riittävien koulutuspalveluiden turvaaminen väestöä menettävillä alueilla taas edellyttää erityistoimenpiteitä koulutuksen saavutettavuuden turvaamiseksi. Koulutukseen kohdistuu myös muita taloudellisuuteen ja tehokkuuteen liittyviä vaatimuksia, kuten toisen asteen koulutuksen rakenteiden ja rahoituksen uudistuminen. Kuntien taloudellisten toimintaedellytysten eroavaisuus voi johtaa koulutuksellisen yhdenvertaisuuden heikkenemiseen. Uusien kuntien valtionosuus- sekä toisen asteen ja vapaan sivistystyön rahoitusjärjestelmien tehtävänä on taloudellisuuteen ja tuottavuuteen kannustavien tekijöiden lisäksi turvata yhä rajallisempien resursien oikeudenmukainen kohdentuminen ja koulutuksen tasavertainen saatavuus.

Lasten ja nuorten koulunkäyntiin liittyvien ongelmien ja syrjäytymisen estäminen edellyttää varhaisen puuttumisen menetelmiä sekä koulutuksen nivelvaiheisiin kohdistuvia tukitoimenpiteitä, joilla varmistetaan pääsy jatko-opintoihin tai sijoittuminen työelämään. Riittävän ja laadukkaan ohjauksen merkitys on suuri oppimisen ja koulutuksen aikana, erityisesti nivelvaiheissa. Syrjäytymisen ehkäiseminen edellyttää uusia koulutusratkaisuja ja joustavia koulutuspolkuja sekä hallinnonalat ylittävää yhteistyötä koulutus- sekä sosiaali- ja terveystieteiden ja työvoimahallinnon kesken, mihin on osaltaan vastattu uudella oppilas- ja opiskelijahuoltolailla.

Myös maahanmuuton ja monikulttuuristumisen lisääntyminen on merkittävä koulutusjärjestelmän toimintaympäristöä muuttava tekijä. Koulutusjärjestelmän tulee edistää eri kieli- ja kulttuuriryhmien kotoutumista ja integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan ja työelämään. Lisäksi kaikkien tulee saada riittävät valmiudet kulttuurisesti moninaisessa yhteiskunnassa toimimiseen sekä kulttuurienväliseen ymmärrykseen.

Tieto- ja viestintäteknologian nopea kehitys luo uusia mahdollisuuksia opetukseen ja oppimiseen, mikä edellyttää opetushallinnon, yrityselämän ja yhteisöjen kykyä etsiä yhdessä keinoja nopeuttaa digitaalisen infrastruktuurin toteutumista ja uudenlaisten oppimisympäristöjen tehokkaampaa hyödyntämistä koulutuksessa ja opetuksessa. Myös opetushenkilöstön tieto- ja viestintäteknologian osaamista on parannettava.

3. YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET JA KEHITTÄMISEN PAINOPISTEET

Koulutusjärjestelmän yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ja tärkeimmät kehittämisen painopisteet suunnitelmakaudella 2016 -2019 voidaan jakaa seuraaviin neljään kokonaisuuteen.

3.1. Oppimisen ja oppimistulosten parantuminen

Tavoitteena on vahvistaa kansallista osaamispääomaa ja nostaa suomalaiset maailman osaavimmaksi kansaksi vuoteen 2020 mennessä. Tavoitteen saavuttamista edistetään parantamalla yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen oppimistuloksia ja vahvistamalla monipuolista osaamista elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti.

Varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen tavoitteena on turvata valtakunnallisesti koko ikäluokalle yhtenäiset ja tasavertaiset edellytykset laadukkaaseen kasvatukseen ja opetukseen. Tavoitteena on myös saada kansallisten arviointien osoittamat heikentyneet oppimistulokset nousemaan, mikä osaltaan vahvistaa myös perusopetuksen päättävien edellytyksiä jatkaa opintoja toisen asteen koulutuksessa. Erityisesti kiinnitetään huomiota alueellisiin ja kieliryhmien välisiin eroihin. Koulutuksen tulee tukea ja kannustaa oppijan omien edellytysten mukaista yksilöllistä kehittymistä kaikissa koulutusmuodoissa. Tavoitteena on saada väestön osaaminen hyödynnettyä mahdollisimman kattavasti.

Lukiokoulutuksen kehittämisen keskeisenä tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden valmiuksia korkea-asteen opintoihin sekä lisätä lukiokoulutuksen vetovoimaisuutta. Monipuolinen lukiopedagogiikka tukee opiskelijoiden laaja-alaisen osaamisen kehittymistä, aktiivista kansalaisuutta sekä elinikäistä oppimista.

Ammatillisessa koulutuksessa tavoitteena on koulutuksellisen tasa-arvon parantuminen koulutuksen järjestäjien ja eri alojen välisten oppimistulosten erojen osalta. Samalla lisätään ammatillisen koulutuksen vaikuttavuutta siten, että koulutuksella voidaan yhä tehokkaammin vastata työelämän osaamistarpeisiin sekä työmarkkinoille tulevan ikäluokan että aikuisväestön kohdalla.

Aikuiskoulutuksen kehittämistavoitteena on, että mikään osa aikuisväestöstä ei jää pysyvästi aikuiskoulutuksen ulkopuolelle. Vapaan sivistystyön tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä ja hyvinvointia.

3.2. Osaamisen uudistuminen

Oppimisessa ja opetuksessa korostuvat yhteisöllinen ja tutkiva oppiminen, osallisuus ja vuorovaikutus. Tavoitteena on edistää myönteisiä oppimiskokemuksia hyödyntämällä yhdenvertaisesti uusia oppimisympäristöjä ja osallistavia oppimisen menetelmiä. Kaikille taataan yhdenvertaiset mahdollisuudet oppia monipuolisissa ja turvallisissa sekä fyysisissä että digitaalisissa oppimisympäristöissä. Opettajuutta tulee haastaa uuteen toiminnalliseen pedagogiikkaan. Opettajille tulee taata riittävä täydennyskoulutus. Kouluista ja oppilaitoksista tulee muodostua oppivia yhteisöjä.

Opetushallituksen tavoitteena on edistää Suomen tavoitetta saavuttaa johtava asema uusien oppimisympäristöjen ja oppimiskulttuurin kehittäjänä ja toteuttajana. Tavoitteena on, että tieto- ja viestintäteknologian opetuskäyttö vakiintuu kaikilla koulutusasteilla ja koulutuksen järjestämisuodoissa. Jokainen oppilas ja opiskelija oppii hyödyntämään tieto- ja viestintäteknologiaa monipuolisesti tiedonhallinnassa, tutkivassa ja luovassa työskentelyssä sekä oppimista edistävän vuorovaikutuksen välineenä.

Tavoitteena on myös, että oppimiskulttuurin uudistuminen johtaa koulutuksen keskeyttämisen vähenemiseen ja opintoaikojen lyhenemiseen. Oppimiskulttuurin uudistumisella vahvistetaan myös oppimismotivaatiota ja oppimisen iloa, mikä puolestaan parantaa oppimistuloksia.

3.3. Koulutuksella kestävään hyvinvointiin

Koulutus luo perustan kansalaisten kestäväälle hyvinvoinnille. Koulutuksen tavoitteena on tukea oppijan kasvua aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi ja luoda edellytyksiä toimia kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti toimivassa demokraattisessa ja tasa-arvoisessa yhteiskunnassa.

Tavoitteena on suunnitella ja järjestää koulutus siten, että koulutukseen osallistuvien sosioekonomisilla ja muilla taustatekijöillä olisi aikaisempaa vähemmän merkitystä väestön koulutustason ja koulutuksessa menestymisen eroavaisuuksia selittävinä tekijöinä.

Koulutus ja osaamisen vahvistaminen ovat keskeisiä keinoja ehkäistä syrjäytymistä. Syrjäytymisen ehkäisemisessä varhaisella ongelmiin puuttumisella ja toimenpiteillä on keskeinen merkitys. Tavoitteena on myös säilyttää riittävä koulutustarjonta siten, että samalla voidaan vastata vähemmistöjen sekä lisääntyvän maahanmuuton ja kasvavan monikulttuurisuuden koulutusjärjestelmälle asettamiin haasteisiin. Näin kaikki oppijat voivat hyödyntää koulutuksen tarjoamat mahdollisuudet, tarvitaan laadukasta ohjausta ja tukea.

Lisäksi tavoitteena on yhtenäinen ja laadukas oppilas- ja opiskelijahuollon palvelujärjestelmä kaikilla koulutusasteilla sekä eri toimijoiden hallinnonalojen yhteistyön lisääminen.

3.4. Johtamisen kehittäminen

Koulutusjärjestelmän muutokset edellyttävät hyvää johtamista sekä vahvaa tietoperustaa niin valtakunnallisesti kuin paikallisesti. Paikallisella tasolla tavoitteena on, että johtaminen perustuu koulutuksen järjestäjäkohtaisiin pidemmän aikavälin kehittämissuunnitelmiin, joiden laatimisella lisätään koulutuksen järjestämisen suunnitelmallisuutta ja yhdenmukaisuutta osana valtakunnallisten koulutuspoliittisten tavoitteiden saavuttamista. Kansallisen tason tavoitteiden asettamisessa otetaan huomioon koulutuksen järjestäjien näkemykset työelämän ja oppijoiden tarpeesta. Jaetun ja osallistavan johtajuuden vahvistumista tuetaan.

Nykyistä suuremmat kunnat ja koulutustarjonnaltaan suuremmat koulutuksen järjestäjät asettavat erityisiä vaatimuksia johtamiselle ja johtamisjärjestelmälle. Johtamisjärjestelmiä tulee kuvata ja kehittää. Pedagoginen johtajuus on keskiössä paikallisessa opetussuunnitelmatyössä ja koulujen ja oppilaitosten kehittämistoiminnassa.

Suunnittelukaudella toteutettava toisen asteen koulutuksen rakenteellinen uudistaminen tuo muutoksia koulutuksen järjestäjäkenttään. Tavoitteena on vahvoihin toisen asteen koulutuksen järjestäjiin perustuva koulutuksen järjestäjäverkko. Nykyistä suuremmat kunnat sekä koulutustarjonnaltaan suuremmat ja monipuolisemmat koulutuksen järjestäjät asettavat erityisiä vaatimuksia johtamiselle ja johtamisjärjestelmälle. Johtamisjärjestelmiä tulee kuvata ja kehittää. Pedagoginen johtajuus on olennaista paikallisessa opetussuunnitelmatyössä ja koulujen ja oppilaitosten kehittämistyössä. Myös verkostoissa toimiminen edellyttää uudenlaista johtamistapaa. Johtamiselta edellytetään aikaisempaa enemmän pidemmän tähtäyksen suunnitelmallisuutta, taitoa johtaa muutosta sekä vahvaa strategista johtamista. Johdon tulee kyetä kohdentamaan niukkenevat resurssit siten, että koulutuksen laatu ja vaikuttavuus voidaan turvata.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjien laatujärjestelmien itsearvioinnilla ja kehittämistoiminnalla varmistetaan, että kaikilla koulutuksenjärjestäjillä on toimivat laatujärjestelmät.

Tavoitteena on vahvistaa tietoperusteisuutta opetuksessa, opetushallinnossa ja koulutuspoliittisessa päätöksenteossa. Kansainvälistä sekä kansallista arviointi-, tutkimus-, ennakointi- ja seurantatietoa hyödynnetään tehokkaasti koulutuksen kehittämisessä valtakunnallisella ja paikallisella tasolla.

4. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS JA TÄRKEIMMÄT SUUNNITELMAT

4.1. Normatiivinen ohjaus

Vuonna 2014 valmistuneiden esi-, perus- ja lisäopetuksen sekä aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden toimeenpanoa ja paikallisten opetussuunnitelmien laadintaa tuetaan ja ohjataan kouluksilla ja tukimateriaalein sekä seurataan toimeenpanoa. Opetushallitus valmistelee uudet varhaiskasvatussuunnitelman perusteet eduskunnan antaman aikataulun mukaisesti sekä lukion opetussuunnitelman perusteet valtioneuvoston asettaman aikataulun mukaisesti. Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen niveltymistä toisiinsa parannetaan. Opetushallitus vahvistaa opetuksen toteuttamista suuntaavien periaatteiden, opetussuunnitelmien ja tutkintojen perusteiden ohjaavuutta sekä opetussuunnitelmaosaamista.

Ammatillisen koulutuksen ohjausjärjestelmää kehitetään siten, että ammatillista perus- ja lisäkoulutusta voidaan ohjata elinikäisen oppimisen periaatteella toimivana kokonaisuutena nuorten ja aikuisten erityispiirteet huomioiden. Ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavien koulutusten asema selkiytetään ja yhtenäistetään. Tavoitteena on, että ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen tutkintojen osaamisperusteisuus vastaa aikaisempaa enemmän työelämän tarpeita. Tutkintorakenteen muutosten ja muiden koulutuspoliittisten linjausten perusteella tutkintoja ja tutkintojen perusteita uudistetaan sekä tuetaan perusteiden toimeenpanoa. Ammatillisten perustutkintojen ja valmentavien koulutusten perusteet otetaan käyttöön. Samalla otetaan käyttöön osaamisen laajuutta kuvaavat ammatillisen peruskoulutuksen osaamispisteet. Ammatillisen osaamisen hankkimiseen kehitetään monipuolisempia koulutusväyliä kaikille osallistujaryhmille sekä joustavampia ratkaisuja erityisesti työpaikalla tapahtuvaan koulutukseen ja tuettuun oppisopimuskoulutukseen. Läpäisyn tehostamista tukevia toimenpiteitä jatketaan. Lisätään mahdollisuuksia yksilöllisten opintopolkujen muodostamiseen.

Aikuiskoulutuksen näkökulmasta rahoituslain uudistaminen aiheuttaa ammatti- ja erikoisammattitutkintojen tutkinnon osien painokertoimien määrittelyn, tietojärjestelmien kehittämistarpeen ja AIPAL-palauttejärjestelmän kehittämisen. Näyttötutkintojärjestelmän uudistamisen myötä Opetushallitukseen perustetaan tutkintotoimikuntasihteeristö ja kehitetään tutkintotoimikuntien sähköinen asiointi AITU-järjestelmän avulla.

TUTKE2-lainsäädäntö ja siihen liittyvät asetukset aiheuttavat ammatti- ja erikoisammattitutkintojen perusteiden (325) läpikäynnin uuden lainsäädännön mukaisiksi vuoden 2018 elokuun alkuun mennessä. Lisäksi tutkintorakenne tulee kehittymään em. lainsäädännön vuoksi, mikä aiheuttaa muutoksia näyttötutkintojen perusteisiin sekä tutkintotoimikuntien määrään ja toimialoihin.

Rakenteistetut yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelman ja tutkintojen perusteet tarjotaan sähköisenä Opintopolku.fi –palvelussa opetuksen ja koulutuksen järjestäjille paikallisten suunnitelmien tueksi.

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet valmistuvat vuonna 2017. Taiteen perusopetuksessa kehitetään toimintakulttuuria ja eri taiteenalojen opetuksen sisältöjä. Vapaan sivistystyön toiminnan laatua ja vaikuttavuutta parannetaan tukemalla vapaan sivistystyön rakenne- ja rahoitusjärjestelmän uudistamista sekä tukemalla vapaan sivistystyön toimijoita valtionavustuksin. Lisäksi tuetaan vapaan sivistystyön paikallisten kehittämissuunnitelmien laadintaa sekä oppilaitosten paikallista, alueellista tai temaattista yhteistyötä.

4.2. Koulutuspoliittisesti merkittävä ohjelmahanketoiminta

Opetushallitus vakiinnuttaa yleissivistävälle ja ammatilliselle koulutukselle luomansa toteuttamismallit opetuksen ja koulutuksen järjestäjän kehittämissuunnitelmien tekemiseksi. Tavoitteena on, että jokainen kunta tai muu koulutuksen järjestäjä tekevät oman koulutuksen kokonaisuutta tarkastelevan strategisen suunnitelmansa. Kehittämissuunnitelmassa yhdistyvät koulutuksen järjestäjän omat ja alueelliset kehittämistarpeet sekä valtakunnalliset koulutuksen kehittämistä koskevat linjaukset. Suunnitelma toimii myös paikallisen koulutuspoliittisen keskustelun tukena ja käynnistäjänä. Kehittämissuunnitelmien toteutumisen tukena toimivat Opetushallituksessa ohjausryhmät.

Opetushallituksen toteuttaman ja rahoittaman yleissivistävän, ammatillisen ja aikuiskoulutuksen sekä opetustoimen henkilöstökoulutukseen liittyvän hanketoiminnan ohjaus ja ohjeistus ajantasaistetaan ja uudistetaan. Tavoitteena on, että hankkeet ja avustukset kootaan laajemmiksi kokonaisuuksiksi ja toteutetaan laajojen, strategisesti merkittävien ja riittävän pitkäkestoisten ohjelmien mukaisesti osana koulutuksen järjestäjien kehittämissuunnitelmia. Lisäksi selkiytetään valtakunnallisen ja paikallisen kehittämistoiminnan työnjakoa ja yhteensovittamista sekä kehitetään vaikuttavuustavoitteiden asettamista sekä tavoiteltujen vaikutusten mittaamista ja todentamista.

Tavoitteena on vahvistaa Opetushallituksen asemaa tieto- ja viestintäteknologian opetuskäytön ja digitaalisten oppimisympäristöjen kansallisena osaamiskeskuksena.

Maahanmuuttajien osalta parannetaan erityisesti perusopetuksen päättövaiheessa maahan muuttaneiden mahdollisuuksia suorittaa perusopetus ja hakeutua jatko-opintoihin. Tuetaan hyvän ohjauksen kriteerien käyttöönottoa ja nivelvaiheiden ohjausta. Oppilashuollon palveluita vahvistetaan yhteistyössä muiden oppilashuollon toimijoiden kanssa.

Opetustoimen henkilöstökoulutusta kehitetään tukemaan erityisesti opetustoimen johtajien ja rehtorien hallinnollista, strategista ja pedagogista johtamista. Opetustoimen johtamiskoulutus sisältää pitkäjänteisiä koulutus- ja valmennusohjelmia, joiden toteuttamista tuetaan valtionavustuksilla. Rehtoreiden ja opetustoimen johtajien työurien eri vaiheisiin kehitetään koulutusohjelmia tukemaan työssä kehittymistä ja työssä jaksamista. Kaikkea opetustoimen henkilöstökoulutusta kehitetään edistämään yhä enemmän tieto- ja viestintäteknikan pedagogista käyttöä. Henkilöstökoulutuksen vaikuttavuutta lisätään ja siirrytään yksikanavaisen rahoitusmalliin. Lisäksi henkilöstökoulutus kytketään kiinteäksi osaksi nykyistä laajempia kansallisia kehittämisohjelmia. Tavoitellaan pitkäjänteistä yhteistyötä muiden koulutuspalvelujen tuottajien kanssa siten, että työnjako selkiytetään ja toiminnalliset päällekkäisyydet karsitaan. Lisäksi ammatillisen koulutuksen työpaikkaohjaajien koulutuksen sisältöjä kehitetään palvelemaan laajasti eri koulutusasteiden työssä oppimista ja ammatillisen osaamisen arviointia sekä kunkin työpaikkaohjaajan osaamistarpeita.

Opetustoimen hyvien käytäntöjen leviämistä tuetaan tarjoamalla maksuton julkaisualusta yleiseen käyttöön koulutuksessa kehitetyille uusille toimintatavoille ja hankkeille. Kehittämistoiminnan vaikuttavuuden parantamiseksi valtionavustusta saaneiden kehittämishankkeiden tuotoksina syntyneitä hyviä käytäntöjä julkaistaan julkaisualustalla. Myös koulutuksen järjestäjien paikallisille ja alueellisille kehittämissuunnitelmille sekä muille järjestäjien suunnitelmille ja strategioille on julkaisukanava.

Opetushallituksen maksullisena palvelutoimintana järjestetyllä koulutuksella edistetään koulutuspoliittisten uudistusten toimeenpanoa ja toteutumista. Koulutuksen laajuus mitoitetaan koulutustarpeen ja kysynnän sekä taloudellisen kannattavuuden mukaisesti. Opetushallitus kustantaa tasa-arvoisten opiskelumahdollisuuksien edistämiseksi vähälevikkisiä oppimateriaaleja vähemmistökielillä sekä oppiaineisiin ja aloille, joissa on vähän oppilaita/opiskelijoita.

4.3. Seuranta- ja tietopalvelu

Opetushallitus tehostaa tiedolla ohjaamista ja vaikuttamista kehittämällä ennakointi-, seuranta-, palaute- ja indikaattorijärjestelmiä entistä avoimemmiksi. Opetushallitus yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa kehittää opetushallinnon yhteistä tietovarantoa sekä tuottaa tilastopalvelu Vipuseen perus- ja toista astetta sekä ammattiaineistoja koskevat tilasto- ja indikaattoriaineistot koulutuksen asiantuntijoiden sekä opetushallinnon ohjauksen, suunnittelun ja päätöksenteon tueksi. Opetushallitus laatii analyyseja ja teemaattisia julkaisuja koulutuspoliittisesti ajankohtaisista asioista. Lisäksi Opetushallituksen tuottaman työmarkkinoiden muutoksia koskevien ennakointitietojen vaikuttavuutta päätöksentekoon lisätään ja ennakointi- ja tulevaisuustyö kytketään vahvemmin osaksi strategista kehittämistä. Osaamistarpeiden ennakointia toteutetaan yhteistyössä koulutustoimikuntajärjestelmän kanssa.

Opetushallitus osallistuu kansainvälisten verkostojen toimintaan vaikuttaen yhteisiin kansainvälisiin linjauksiin seurantatiedon tuottamisesta. Opetushallitus on myös jatkossa keskeinen tiedon tuottaja kansainvälisiin vertaileviin selvityksiin, raportteihin ja indikaattorijulkaisuihin.

Yleissivistävän koulutuksen uudistettujen opetussuunnitelman perusteiden sekä ammatillisen koulutuksen tukintojen perusteiden toteutumisen seuranta käynnistyy erikseen suunniteltavan aikataulun mukaisesti.

Opetushallituksen tavoitteena on tehdä tiivistä yhteistyötä vuonna 2014 toimintansa aloittaneen Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (KARVI) sekä Ylioppilastutkintolautakunnan kanssa arvioinnissa käytettävän tietoaaineiston varmistamiseksi sekä arviointitiedon hyödyntämiseksi koulutuksen kehittämistoiminnassa. Sähköinen oppimistulosten arviointi edesauttaa perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen oppimistulosten seurantaa. Oppimistulosten arviointitiedon sähköistäminen edistää tiedonsiirtoa KARVIN ja Opetushallituksen välillä.

Opetushallitus huolehtii valtiosuusjärjestelmään liittyvästä tiedonkeruusta ja valmistelusta. Opetushallitus osallistuu valtiosuus uudistuksen valmisteluun ja tekee uudistuksista johtuvat muutokset tiedonkeruuseen.

4.4. Asiakasperusteinen viranomaistoiminta

Opintopolku.fi tarjoaa yhden verkkopalvelun, josta löytyvät kaikki sekä kansalaisten että koulutuksen ja opetuksen järjestäjien tarvitsemat tietovarannot ja sähköisen asioinnin työkalut esiopetukseen ilmoittautumisesta aikuiskoulutukseen asti. Asiakaslähtöinen, yhtenäinen ja kustannustehokas palvelukokonaisuus tukee hallinnollisia rajoja ylittävien työ- ja toimintatapojen kehittämistä. Tavoitteena on tarjota keskistetyksi kaikenikäisille tietoa koulutuksesta, välineet koulutukseen hakeutumiseen sekä oppimista ja urasuunnittelua tukevia palveluja. Opintopolusta löytyvät sekä kansalaisten että opetuksen ja koulutuksen järjestäjien ja muiden viranomaisten palvelut esiopetukseen ilmoittautumisesta aikuiskoulutukseen asti.

Oppijan verkkopalvelu -hankkeessa kehitettyä suoritusrekisteriä laajennetaan kansalliseksi todennetun osaamisen rekisteriksi (TOR), jonka tarkoituksena on tuoda ns. luvanvaraiseen koulutukseen kuuluvat tutkintotiedot yhteen kansalliseen palveluun. Todennetun osaamisen rekisteri mahdollistaa joustavat ja yksilölliset opintopolut sekä aiemmin opitun tunnistamisen ja tunnustamisen. Lisäksi se mahdollistaa hallinnonalojen välisen yhteistyön ja vähentää päällekkäisten tietojärjestelmien kehittämistä ja ylläpitoa. Opintopolkuun kehitetään palvelut myös opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta varten tarvittavaa tiedonkeruuta, laskentaa, tietojen raportointia sekä tilastointia varten.

Opetushallitus jatkaa tutkintojen tunnustamispäätösten antamista ulkomaisten tutkintojen tuottamista kelpoisuuksista Suomessa. Lisäksi annetaan lausuntoja suomalaisista ja ulkomaisista tutkinnoista. Päätösten ja lausuntojen määrät kasvavat edelleen kansainvälisen liikkuvuuden lisääntymisen vuoksi. Lisäksi vuoden 2016 alusta kansallisessa lainsäädännössä toimeenpantavat ammattipätevyysdirektiivin muutokset edellyttävät Opetushallitukselta uusia tehtäviä, kuten pätevyyden osoittavan ammattikortin myöntämistehtävää.

Opetushallitus jatkaa valtionhallinnon kielitutkintojen, yleisten kielitutkintojen sekä auktorisoidun kääntäjän tutkinnon toimeenpanoa ja seuraa tutkinnon suorittajien asiakastyytyvääsiä.

Opetushallitus vastaa koulutustoimikuntajärjestelmän toiminnasta ja koulutustoimikuntien sihteeripalveluista.

Opetushallitus kehittää toimialansa neuvontapalveluiden ja tiedontuotannon asiakaspalvelujärjestelmää. Tavoitteena on luoda uudenlaisia palvelutapoja, jotka parantaisivat palveluiden saatavuutta ja vähentäisivät työn määrää Opetushallituksessa. Uusia palvelutapoja olisivat sähköinen asiakaspalveluratkaisu, joka mahdollistaa modernit yhteydenottokanavat Opetushallitukseen sekä modernit vuorovaikutuskanavat opetuksen ja koulutuksen järjestäjien ja Opetushallituksen välillä.

	TA 2014	TAE 2015	kehys 2016	kehys 2017	kehys 2018	kehys 2019
Peruslaskelma (Kehys 2016-2019, Ministeriön ehdotus)	22 668	20 005	20 243	20 043	19 846	19 846
Kehysohjeet:						
- Opetushallituksen perustoiminnan rahoituksen turvaaminen			2 000	2 000	2 000	2 000
- Opiskelijavalintapalveluiden uusien järjestelmien ylläpitomenot			150	200	197	
- Varhaiskasvatuksen perusteiden valmistelu ja toimeenpano			325	325	325	325
- Sähköinen asiakirjahallinto			100	100	100	100
- Sähköinen valtionavustusten käsittelyprosessi			100	100	100	100
Kehysohjeet yhteensä			2 675	2 725	2 722	2 525
Kehysohje	22 668	20 005	22 918	22 768	22 568	22 371

VALTION YLEISSIVISTÄVÄN KOULUTUKSEN TOIMINTAMENOT						
Momentti 29.10.01						
	TA 2014	TAE 2015	kehys 2016	kehys 2017	kehys 2018	kehys 2019
Peruslaskelma (Kehys 2016-2019, Ministeriön ehdotus)	50 924	48 740	46 572	44 658	44 666	44 666
Kehysohjeet:						
Mäntykankaan koulun peruskorjauksen vuokraus			400	400	400	400
Kehysohjeet yhteensä			400	400	400	400
Kehysohje		48 740	46 972	45 058	45 066	45 066

VALTION AMMATILLISEN KOULUTUKSEN TOIMINTAMENOT						
Momentti 29.20.01						
	TA 2014	TAE 2015	kehys 2016	kehys 2017	kehys 2018	kehys 2018
Peruslaskelma (Kehys 2016-2019, Ministeriön ehdotus)	8 494	6 314	8 446	8 446	8 446	8 446
Kehysohjeet:						
Saamelaisalueen koulutuskeskuksen SAJOK:sen vuokrasopimusta vastaavien vuokramenojen siirto momentilta 25.01.50 momentille 29.20.01			254	254	254	254
Saamelaisalueen koulutuskeskuksen asuntolan (Jeera) peruskorjaus			75	75	75	75
Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kalastustukikohdan (Kotkaniemen) peruskorjaus			70			
Saamelaisalueen koulutuskeskuksen purunpoistolaitteiston muutostyöt (vuokraus)			12	12	12	12
Saamelaisalueen koulutuskeskuksen (Toivoniemi) poronlihan jalostustilat (vuokraus)				50	50	50
Saamelaisalueen koulutuskeskuksen peruskorjaus, uudet tilat sosiaalialan opinnoille			150	150	150	150
Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen palokoulutusyksikön harjoituskentän peruskorjaus			200			
Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen FRB-veneiden uusiminen (2 venettä)						100
Kehysohjeet yhteensä			761	541	541	641
Kehysohje			9 207	8 987	8 987	9 087